

Bus išklaudyta

Kraupu, kai žudosi net vaikai (3)

2015 sausio mėn. 20 d. 12:02:57 Perskaitė 260

Metų pradžia pažymėta daug klausimų uždavusiomis savižudybėmis. Sausio 4 d. Marijampolės sav. nusižudė 16-metis, praėjusią savaitę toje pačioje savivaldybėje gyvybę sau atėmė 8-metis, neiškentusi draugų patyčių nusižudė 14-metė šilališkė, savaitgalį Klaipėdoje - 18-metė. Vakar Šakių r. savo automobilyje rastas nusišovęs žinomas 53 m. kunigas.

Kaip iš gausybės rago pasipylusios savižudybės verčia suklusti. Savižudybės lietuvius šienauja ne

mažiau nei vėžys. Apie priežastis „Vakaro žinios“ kalbėjosi su Valstybinio psichikos sveikatos centro direktore gydytoja psichiatre **Ona DAVIDONIENE**.

- Kaip sužinoti, kad žmogus svarsto apie savižudybę?

- Dažniausiai tai neįvyksta spontaniškai. Žmogus priimdamas lemtingą žingsnį keičiasi. Jis tampa uždaras, baimingas, nusiminęs. Jeigu po pirmo paklausimo jis atsako, kad viskas gerai, tikrai nereiškia, kad viskas gerai. Namiškiai, artimieji palieka tą žmogų vieną su jo problemomis. Patikinus, kad viskas gerai, jos tikrai neišsprendžia. Kartais dėl to nepastebime labai rimtų dalykų. Kad mums to kalbėjimosi trūksta, rodo ir apklausos. Labai sumenko tokios vertybės, kaip tolerantiškumas, buvimas vienas su kitu, atidumas.

- Žudosi ne tik suaugę, žudosi jaunuoliai, žudosi jau ir mažamečiai. Kodėl? Galbūt įtakos turi technologijų pasaulis. Kompiuteriniuose žaidimuose dažnai akcentuojama, kad mirtis nieko nereiškia.

- Labai dažnai vaikai yra suaugusiųjų gyvenimo, elgsenos, nuostatų atspindys. Įsivaizduokime, kad mokykloje iš vaiko pradeda tyčiotis. Jis pareina namo ir bando kažką sakyti užuominomis. Ir ko

sulaukia: „Esi liurbis, nemoki apsiginti.“ Tada jauną žmogų užgriūva dviguba našta. Iš jo tyčiojasi ir jis priverstas jausti kaltę, kad iš jo tyčiojasi. Dabar jau yra atlikta tyrimų, kokią įtaką vaikams turi kompiuteriniai žaidimai, filmai. Iš tiesų mes nelabai ir skiriamės nuo viso pasaulio. Daugumoje filmų matome tik agresiją, vieni kitų naikinimą dėl išlikimo. Dėl to gyvybė yra nuvertinama. Vėl grįžtu prie šeimos atsakomybės. Privalome pasidomėti, ką vaikai žiūri, kokiuose tinklalapiuose dažniausiai lankosi. Maži vaikai kompiuterinius žaidimus žaidžia, o kiek yra tinklalapių, vos ne kviečiančių vienytis į kastas, žudyti. Jeigu vaikas neranda šilumos šeimoje, jis pradeda ieškoti išėties kitur.

- *Net dvasininkai žudosi žinodami, kad gyvybės atėmimas yra nuodėmė.*

- Į šią klausimą sunku būtų atsakyti, bet aišku, kad praradome ir dvasinę atsparą. Neretai girdime kaltinimų Bažnyčiai. Kiekvienas atvejis slepia gyvenimo istoriją. Dramas išgyvena ir dvasininkai, nors kaip tik jie turėtų mus traukti iš bėdų.

- *Lietuvoje įsigalėjusi nuostata, kad apie savižudybę geriau nekalbėti.*

- Kalbėti reikia, bet tas kalbėjimas turi būti labai profesionalus. Labai blogai, jeigu tai pateikiama sudvasintai. Aš turiu omeny garsius Lietuvos žmones. Pasikartojantis „jis dabar į mus žiūri iš dangaus“ svyruojančiam jaunuoliui gali atrodyti kaip išsigelbėjimas. Štai, kaip gražiai apie jį kalba.

- *Pagal savižudybių skaičių Lietuva pirmauja pasaulyje. 2012 metais 100 tūkst. gyventojų teko 31 savižudybė. Ką tai sako?*

- Reikėtų sakyti, kad savižudybių, palyginti su 2004-aisiais, kai buvo savižudybių pikas, trečdaliu sumažėjo. Poslinkis teigiamas, bet jis nepakankamas. Kodėl greičiau nemažėja, drįsčiau pasakyti, kad nėra nuoseklaus požiūrio į savižudybes. Kažkodėl viskas suvedama į sveikatos priežiūrą, psichikos sveikatą. Ir patys pripažįstame, kad ne kiekvienas nusižudęs turėjo sveikatos, juo labiau psichikos ligą. Mano manymu, Lietuvoje per mažai supratimo, kiek daug dalykų daro įtaką savižudybių dažnį. Kiek daug institucijų į tai turėtų kreipti savo veiklą, kaip prevencinę. Socialinės krizės, ne pagal išgales paimtos paskolos taip pat žmogų stumia į prarają.

"Respublikos" leidiniai", Smetonos g. 2, Vilnius, Tel. , Faks. , El. paštas info@republika.net